

Bedrijfsvoering

Financiën

De Raad

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Meicirculaire 2024 gemeentefonds

datum 27 juni 2024
bijlage(n)

1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire Gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Daarin worden door het Rijk de financiële gevolgen weergegeven van de Voorjaarsnota (meicirculaire), de Miljoenennota (septembercirculaire) en in december volgt een afsluitende circulaire.

Tijdens het opstellen van de kadernota 2025 was deze meicirculaire nog niet beschikbaar. Op basis van de voorjaarsnota van het Rijk is er een inschatting gemaakt van de te verwachten algemene uitkering ontwikkelingen en de financiële effecten voor de gemeente Rijswijk. De daadwerkelijke effecten van de meicirculaire zijn negatiever dan opgenomen in de kadernota 2025. De jaarschijf 2025 laat weliswaar een iets beter beeld zien, de inflatiecorrectie is echter naar verwachting onvoldoende om alle prijs- en loonstijgingen op te vangen.

Deze raadsinformatiebrief geeft informatie over de meicirculaire 2024. Een aantal bijzondere ontwikkelingen wordt vooraf toegelicht. Het gaat hier om de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2024, een incidentele compensatie vanaf 2024 tot en met 2029 en het schrappen van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026.

2. Kern informatie

Wijzigingen van uitgangspunten

Aan de bijstellingen in de meicirculaire liggen een aantal ingrijpende wijzigingen van de uitgangspunten ten grondslag. De belangrijkste wijzigingen zijn:

Nieuwe financieringssystematiek

Met ingang van 2024, drie jaar eerder dan aangekondigd, zijn er belangrijke wijzigingen aangekondigd voor het accres¹, namelijk:

1. Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2024 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De nieuwe financieringssystematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2024 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Het gevolg hiervan is dat het budget (volume accres) voor de jaren 2024 en 2025 lager is dan begroot. Hiervoor worden we in 2024 bijna volledig gecompenseerd. In 2025 is deze compensatie slechts circa 50%. Vanaf 2026 leidt dit tot een meevaller.

¹ De omvang van het gemeentefonds is gekoppeld aan de hoogte van de uitgaven van het Rijk. De jaarlijkse toe- of afname die voortvloeit uit deze koppeling wordt het accres genoemd.

2. De uitkomsten van het Gemeentefonds is aan verandering onderhevig. De Gemeentefonds beheerder past met regelmaat de bruto eenheid per prijs van de maatstaven aan, waardoor in een latere circulaire het beeld van de uitkomst zowel negatief of positief kan uitpakken.

Besparingsverlies Jeugd

In het coalitieakkoord Rutte IV is een aanvullende besparing op Jeugdzorg opgenomen die structureel oploopt vanaf 2027. De geraamde besparing in 2025 kan nog niet gerealiseerd worden, omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn uitgewerkt. Daarom wordt incidenteel € 500 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Voor Rijswijk betekent dit een extra bedrag van € 1,4 miljoen in 2025.

Opschalingskorting

De opschalingskorting werd in 2015 ingevoerd als prikkel voor gemeenten om te fuseren. Het idee van het toenmalige kabinet was dat grotere gemeenten veel schaalvoordelen hebben, waarbij een korting op het gemeentefonds gerechtvaardigd was. In die tijd wilde het Rijk nog toe naar een systeem met alleen maar 100.000-plus gemeenten. De oploop van de opschalingskorting wordt vanaf 2026 structureel geschrapt. Dit resulteert in een plus van € 675 miljoen op het gemeentefonds. Voor Rijswijk betekent dit een extra bedrag van € 2,2 miljoen vanaf 2026.

Overige zaken die in de meicirculaire hebben geleid tot wijzigingen zijn:

Uitbreiding areaalgelden

De groei van de stad brengt extra kosten met zich mee, zoals het treffen voor extra voorzieningen. Hiervoor worden extra middelen beschikbaar gesteld.

Compensatie inflatie

De ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen zijn opgehoogd. Dit betekent dat een deel van de extra middelen moet worden ingezet om tot op heden onvoorziene prijsstijgingen op te vangen. De extra middelen zijn daarom niet volledig vrij beschikbaar voor "nieuwe plannen". Niet alleen de reguliere exploitatie lasten stijgen, maar ook de investeringsprojecten worden duurder door de loon- en prijsontwikkelingen. De toenemende lasten op investeringsprojecten zullen tot uiting komen in toenemende kapitaallasten. Dit effect wordt meegenomen in de begroting 2025 en de meerjarenraming.

Loon- en prijsstijging taakmutaties

Voor diverse structurele taakmutaties vinden loon- en prijsbijstellingen plaats op basis van de inflatie.

Daarnaast zijn er nog een flink aantal kleinere mutaties die gelden voor alle gemeenten of specifiek voor Rijswijk, zoals de bijstelling van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering of de bijstelling van het aantal huishoudens met een laag inkomen.

Uitkomsten meicirculaire 2024

In tabel 1 wordt het resultaat van de Meicirculaire 2024 getoond met daarbij de laatste stand van de decembercirculaire 2023, die al in de 1^e halfjaarrapportage 2024 is verwerkt.

		x €1.000				
Omschrijving	Berekening	2024	2025	2026	2027	2028
Eindstand meircirculaire '24 t.o.v. decembercirculaire '23	A	300	3.516	6.601	7.300	8.311
Waarvan toegewezen:						
Correctie compensatie inflatie			1.390	3.787	3.880	3.896
Loon- en prijsstijging taakmutaties			322	318	306	334
Uitbreiding areaalgelden			970	960	1.377	1.670
Besparingsverlies Jeugd			1.407			
Overige taakmutaties		256	257	249	255	261
Totaal toegewezen	B	256	4.346	5.314	5.818	6.161
Netto resultaat na toewijzing	C= A -/ - B	44	-831	1.287	1.482	2.150
Gemeld in de 1e halfjaarrapportage/kadernota			-2.200	2.200	2.200	2.200

Tabel 1

Tabel 1 laat met name in de jaren 2026 t/m 2028 een lichte toename van de algemene uitkering zien t.o.v. eerdere circulaire.

De afname in 2025 wordt veroorzaakt, doordat de compensatie voor de invoering van de nieuwe financieringssysteem in 2025 voor slechts 50% wordt gecompenseerd.

De toename in 2026 tot en met 2028 is voornamelijk door compensatie inflatie en het schrappen van de opschalingskorting, wat resulteert in een positief effect van € 2,2 mln. per jaar. Dit effect is al verwerkt in de kadernota.

De lagere toename in 2026 en 2027 is verklaarbaar door slechts gedeeltelijke compensatie van de nieuwe financiering systematiek. De toename in de jaren 2026 t/m 2028 zijn te verklaren door het afschaffen van de opschalingskorting en *incidentele* extra inkomsten. Volgens de regels van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) mogen incidentele inkomsten geen structurele uitgaven dekken.

Het eindresultaat betreft niet de totale bedragen van de algemene uitkeringen per jaar. Het zijn de *verschillen* ten opzichte van eerder geraamde bedragen en correcties voortvloeiend uit de rapportages en de verwerking daarvan. De tabel betreft steeds het lopende jaar 2024, het nieuwe vast te stellen begrotingsjaar 2025 en de Meerjarenraming (2026-2029).

Actueel totaalbeeld

Omdat dit bovenstaande beeld samenvalt met nog te maken definitieve keuzes in een lopend proces om de kadernota, de begroting 2025 en de meerjarenraming 2025-2029 nog vast te stellen, wordt hieronder in tabel 2 een beeld geschetst, zoals op blz. 8 van de kadernota, inclusief voorgestelde maatregelen. Daarmee kan dit beeld integraal in de bespreking van de begroting 2025 worden betrokken om de uitgangspunten en posten gezamenlijk vast te stellen.

	x €1.000				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	518	2.234	-6.166	-1.621	
1e Halfjaarrapportage	-2.220	-5.463	-3.766	-9.223	
Subtotaal	-1.702	-3.229	-9.932	-10.844	-11.000
Meicirculaire '24	44	-831	1.287	1.482	2.150
Subtotaal incl. meicirculaire	-1.658	-4.060	-8.645	-9.362	-8.850
Voorstel maatregelen:					
Financiële maatregelen	1.239	1.901	1.895	2.455	2.455
Versoberen/stoppen beleid	267	1.735	2.177	2.255	2.255
Extra opbrengsten	-	3.043	3.635	3.635	3.635
Herprioriteren/uitstellen	676	697	357	-881	-919
Efficiency maatregelen	-	445	445	445	445
Totaal maatregelen	2.182	7.821	8.509	7.909	7.871
Voorstel intensiveringen	-110	-1.788	-2.142	-2.422	-2.701
Totaal maatregelen en intensiveringen	2.072	6.033	6.367	5.487	5.170
Kader voor begroting	414	1.973	-2.278	-3.875	-3.680

Tabel 2

3. Vervolg

Met behulp van de informatie in deze brief is uw raad geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2024, zodat deze informatie kan worden betrokken bij de behandeling van de kadernota 2025-2028.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen